

for a living planet

WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
Faksi: (09) 7740 2139
www.wwf.fi, www.panda.org

MMM

Luonnonvaraosasto

Osastopäällikön sijaisena metsäneuvos Marja Kokkonen (marja.kokkonen@mmm.fi)

Erityisasiantuntija Jussi Laanikari (jussi.laanikari@mmm.fi)

kirjaamo@mmm.fi

23.7.2018

WWF:n lausunto luonnoksesta MMM:n asetuksiksi koskien hallin, itämerennorpan ja euroopanmajavan metsästystä metsästysvuonna 2018-2019 (MMM lausuntopyyntö 4.7.2018, Dnro 1186/01.03/2018)

WWF kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Vuodesta toiseen toistuva hallin, itämerennorpan ja euroopanmajavan metsästystä koskevan asetusluonnoksen lausuntoaikataulu on mielestämme kohtuuton. WWF pitää hyvän hallintotavan vastaisena kolmen viikon lausuntoaikaa keskellä kesälomakautta. Asetuksen taustamuistiossa ei viitata sellaisiin asian kannalta keskeisiin uusiin tietoihin, joiden odottaminen olisi syy tällaiselle aikataululle.

Itämerennorppa

Maa- ja metsätalousministeriön esityksen mukaan itämerennorpan suurin sallittu saalismäärä asetettaisiin Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella 300 yksilöön, minkä lisäksi alueelle voitaisiin myöntää asetuksella rajoittamaton määrä vahinkoperusteisia pyyntilupia, joita ei vähennettäisi suurimmasta sallitusta saalismäärästä.

Esitys tarkoittaisi suurimman sallitun saalismäärän pitämistä samalla tasolla kuin edellisenä metsästysvuonna, jolloin suurin sallittu saalismäärä korotettiin kahdestasadasta kolmeensataan yksilöön. Sitä edeltävänä vuonna kiintiö korotettiin sadasta kahteensataan yksilöön. Samaan aikaan kun kiintiö parissa vuodessa kolminkertaistettiin, on Perämeren norppakanta kasvanut korkeintaan muutamalla prosentilla vuodessa.

Norppa on aikanaan ollut Itämeren runsain hylje. Sata vuotta sitten itämerennorppia oli metsästystilastoista arvioituna noin 200 000 yksilöä. Pitkään kestänyt liiallinen pyynti ja ympäristömyrkyjen aiheuttama lisääntymiskyvyttömyys romahduttivat kannan 1900-luvun loppuun mennessä muutama prosenttiin alkuperäisestä. Nyt itämerennorpan kokonaiskanta on

vain kymmenisen prosenttia entisestä ja se on pirstoutunut erillisiksi osakannoiksi, joista vain Perämeren kanta on hitaasti kasvava¹.

Entisellä erittäin vahvalla esiintymisalueellaan Suomenlahdella itämerennorppa on häviämisen partaalla, ja satelliittilähetintutkimukset ovat osoittaneet kannan eristyneeksi. Itämeren suojelukomissio (HELCOM) on luokitellut itämerennorpan uhanalaiseksi² (vaarantunut, VU). Syynä tähän on kannan pieni koko, heikko kasvunopeus ja ilmastonmuutoksen aiheuttama uhka. Näistä ilmastonmuutoksen aiheuttama uhka on kasvava. Parannuksena aiempien vuosien esitysten taustamuistioihin ilmastonmuutoksen muodostama uudenlainen uhka lisääntymisessään jäästä ja lumesta riippuvaiselle norpalle mainitaan nyt tekstissä.

Muistiossa esitetty väite, että itäisen Suomenlahden ja lounaissaariston (Saaristomerén) norppakantojen koko ja kehityssuunta eivät ole tiedossa on virheellinen. Saaristomerén norppakanta tiedetään vain noin 200-300 yksilön kokoiseksi³ ja itäisen Suomenlahden (Venäjän ja Suomen yhteinen) kanta on tätäkin pienempi. Suomen eteläisten merialueiden norppakantaa on järjestelmällisesti inventoitu 2000-luvulla LUKE:n, Metsähallituksen ja WWF:n yhteistyönä. WWF julkaisi vuonna 2017 yhteenvetoraportin [The Baltic Ringed Seal – An Arctic Seal in European Waters](#) eteläisten itämerennorppakantojen tilanteesta ja uhista.

Itämerennorpalle onkin WWF:n mielestä kiireistä laatia oma suojeleohjelma, ja meneillään olevassa itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelman päivityksessä tulee osoittaa konkreettisia tutkimus- ja suojelutoimenpiteitä erityisesti eteläisille norppakannoillemme (Saaristomeri, itäinen Suomenlahti).

HELCOM suosittelee, että tiettyä vähimmäiskantaa (ns. Limit Reference Level) pienempiä hyljekantoja ei tule metsästä. Ruotsin ja Suomen yhteisen Perämeren-Merenkurkun norppakannan voidaan katsoa varmuudella olevan HELCOM:in suosituksen mukaisen 10 000 yksilön vähimmäiskannan tasolla. Näin ollen WWF hyväksyy nykyisellä kannan koolla hyvin perustellun ja varovaisuusperiaatetta noudattaen kantaan nähden vähäisen itämerennorpan pyynnin Perämeren kannassa.

Kuten asetuksen taustamuistiossa todetaan, Perämeren norppakannan tarkka koko on tällä hetkellä kuitenkin epäselvä. Muistiossa todetaan, että ”kannan ylärajaa” ei pystytä varmuudella arvioimaan, mutta tämä on puolitotuus – sama koskee myös kannan alarajaa ja kannan koon arviota ylipäänsä. Itämerennorpan laskentakanta perustuu otantaan, jossa lentokoneesta laskettavien

¹ The Baltic Ringed Seal – An Arctic Seal in European Waters – WWF Finland report 36. <https://wwf.fi/mediabank/9825.pdf>

² HELCOM Red List of Baltic Sea species in danger of becoming extinct. Baltic Sea Environment Proceedings No. 140 <http://helcom.fi/Lists/Publications/BSEP140.pdf>

³ <https://www.luke.fi/uutiset/etelassa-norppalaskennat-onnistuivat-hyvan-jaatalven-ansiosta-peramerella-tuloksissa-vaihtelua-viime-vuosina/>

tutkimuslinjojen varsin pienestä jääalan osuudesta arvioidaan laskennallisesti koko norpalle sopivalla jääpinnalla olevien norppien määrä.

Muistion lähtökohta, että laskentatiedot osoittaisivat itämerennorppia olevan Perämerellä yli 20 000 yksilöä, perustuu vain yhden, jääoloiltaan hyvin poikkeuksellisen vuoden laskentatulosten tulkintaan. Kyseisenä vuonna (2015) saatiin hyvin poikkeuksellisissa jääoloissa laskentakannaksi edeltävistä ja myöhemmistä vuosista räikeästi poikkeavasti jopa noin 17000 norppaa, minkä perusteella kannan arvioitiin olevan jopa yli 20 000 yksilöä. Sen jälkeisinä vuosina kevään 2016 laskennassa saatiin tulokseksi vain noin 7400 norppaa, kevään 2017 laskennassa noin 13700 norppaa ja kevään 2018 laskennassa noin 9900 norppaa.

WWF esitti lausunnossaan jo vuonna 2015 pitävänsä mahdollisena, että kyseisen vuoden laskentoja leimannut norppien ryhmääntyminen poikkeuksellisen heikoissa jääoloissa on voinut johtaa yliarvioon: jos laskentalinjoille osui suurempia ryhmiä kuin niiden ulkopuolelle, menetelmä voi antaa yliarvion. Suurin laskennassa havaittu ryhmä oli tuona vuonna sadan yksilön luokkaa.

Koska kannan todellinen koko ja trendi on epäselvä, on sovellettava varovaisuusperiaatetta eikä korkeinta, yhden poikkeuksellisen vuoden tulosta.

Perämeren norppakanta on Suomen ja Ruotsin yhteinen, joten sen hoidosta ja pyyntikiintiöstä tulee sopia yhdessä Ruotsin kanssa. Ruotsissa on tähän samaan kantaan kohdistuva 130 norpan pyyntikiintiö. Parannuksena aiempien vuosien vastaaviin esityksen taustamuistiossa nyt korostetaan yhteistyötä Ruotsin ja Suomen viranomaisten välillä kannanhoidon suunnittelussa. WWF vaati tätä lausunnoissaan vuosia.

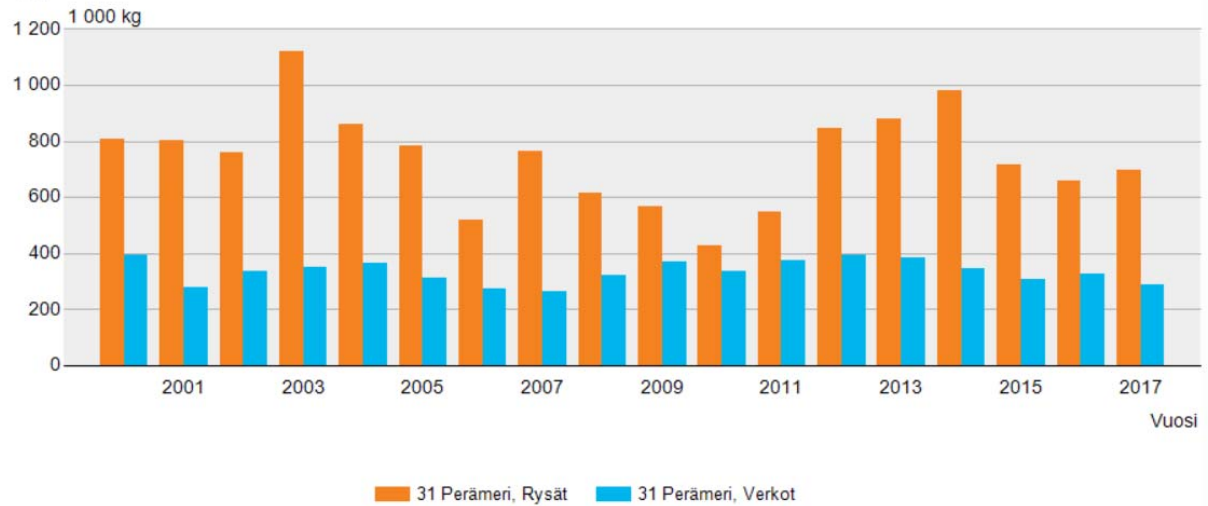
Maa- ja metsätalousministeriön mukaan pyyntiluvalla sallittavan itämerennorpan metsästyksen tarkoituksena on estää ja vähentää norppien kalastukselle ja kalankasvatukselle aiheuttamia vahinkoja. Itämerennorppaa koskevassa taustamuistiossa esitetyt hylkeiden todetut haitalliset vaikutukset ammattikalastukselle koskevat kuitenkin lähinnä hallia, ja antavat epäsuorasti harhaanjohtavankin kuvan norpasta kalastusvahinkojen aiheuttajana. Norpan aiheuttamat pyydysvahingot ovat halliin nähden vähäiset, mitä maa- ja metsätalousministeriö ei asetuksen taustamuistiossa mainitse. Toisaalta muistiossa ei kuvata ja arvioida norppien sivusaalisuolleisuutta kalanpyydyksiin, vaikka sekin olisi luonnollisesti otettava huomioon metsästystä suunniteltaessa.

WWF on toistuvasti muistuttanut lausunnoissaan, että nimenomaan norpan aiheuttamien kalastusvahinkojen merkittävydestä ei ole saatu näyttöä, vaikka asiaa on tutkittu sekä Suomessa että Ruotsissa. Esityksen taustamuistiossa onkin tällä kertaa aiemmista vuosista poiketen – mahdollisesti juuri tästä syystä – huomattavasti vähemmän tekstiä ja tilastoja hylkeiden ammattikalastukselle aiheuttamista tappioista perusteluna norpan metsästyskiintiölle.

Samaan aikaan kun norppakanta on Perämerellä ollut lievässä kasvussa, on alueen ammattikalastuksen kokonaissaalis rysillä ja verkoilla pysynyt pitkällä tähtäimellä melko vakaana (Kuva 1), vaikka pyynnin määrä pyydyspäivinä on vähentynyt (Kuva 2).

Saaliit merialueen kaupallisessa kalastuksessa muuttujina Kuukausi, ICES-alue, Pyydysryhmä, Laji ja Vuosi

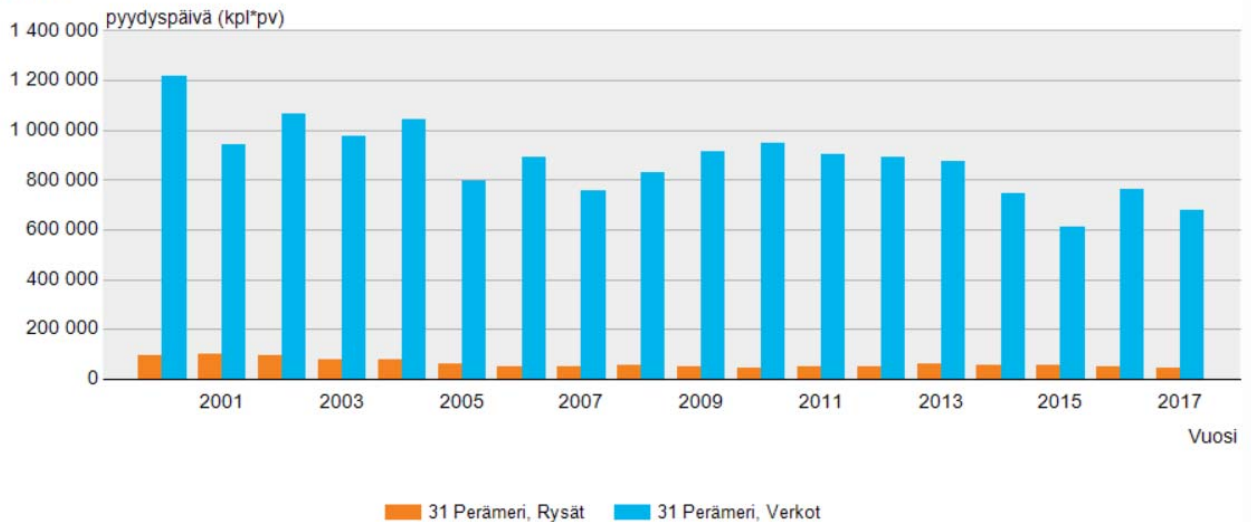

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Kaupallinen kalastus merellä

Kuva 1. Ammattikalastuksen kokonaiskaansalais rysillä ja verkoilla Perämerellä vuosina 2000–2017. Lähde: LUKE, ammattikalastus merellä - tilasto, LUKE tilastotietokanta.

Pyynnin määrä merialueen kaupallisessa kalastuksessa muuttujina ICES-alue, Pyydysryhmä ja Vuosi

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Kaupallinen kalastus merellä

Kuva 2. Ammattikalastuksen pyynnin määrä rysillä ja verkoilla Perämerellä vuosina 2000–2017. Lähde: LUKE, ammattikalastus merellä - tilasto, LUKE tilastotietokanta.

Asetusluonnoksen taustamuistiossa toista vuotta peräkkäin esitetty perustelu, että metsästyskiintiön pitäminen 300 yksilössä on tarpeen, koska itämerennorpan metsästysaikaa on pidennetty, on nurinkurinen. Kiintiön asettamisen lähtökohtana on oltava elinvoimaisen kannan saavuttaminen kannanhoitoalueittain ja itämerennorpan levittäytyminen uusille alueille, joilta se on ihmistoiminnan (liiallisen metsästyksen ja ympäristömyrkköjen) takia hävinnyt.

Jos Perämeren norppakanta arvioidaan kevään 2017 laskentakannan perusteella noin 16500 yksilön suuruiseksi ja kannan kasvu – viimeisimpien vuosien laskentatulosten perusteella mahdollisesti yläkanttiin – viideksi prosentiksi, kasvu olisi noin 800 yksilöä vuodessa. Tästä Ruotsin kiintiö (130 yksilöä) ja Suomen lausunnolla olevan ehdotuksen mukainen metsästyskiintiö (300 yksilöä) leikkaisivat yli puolet. Perämeren norppasaalis on kuluvalle metsästyskaudella (kesäkuun puoliväliin mennessä) ollut yli 200 yksilöä. Sen lisäksi kantaan kohdistuu kalanpyydysten aiheuttamaa sivusaalisuolleisuutta ja mahdollista salametsästystä, joiden määrää esityksessä ei ole yritetty arvioida.

Lisäksi WWF haluaa kiinnittää huomiota siihen, että viimeisillä kevätejäillä tapahtuva norppien metsästyksen kohdistuu erityisesti synnyttäneisiin naaraisiin, jotka ovat kannassa erityisen arvokkaita. Tämä alleviivaa sitä, että kokonaisverotuksen ei tule olla liian suurta. Esitetty suuruinen

metsästyskiintiö Suomessa ja Ruotsissa yhteensä (430 yksilöä) on WWF:n mielestä liian suuri Perämeren kannan kokoon ja ilmastonmuutoksen tuomaan uhkaan nähden.

WWF esittää, että Suomen suurin sallittu saalismäärä asetetaan Perämeren norppakannan kasvun ja levittäytymisen turvaamiseksi korkeintaan 150 norppaan, ja että se asetetaan norpan kokonaisverotuksen kiintiöksi, josta vähennetään myönnettävät vahinkoperusteiset poikkeusluvut sekä tietoon tulleet kalanpyydyksiin tai salametsästyksessä kuolleet norpat, jotta kokonaisverotusta voidaan tehokkaasti seurata, ja jotta se ei ole kannan kokoon nähden liiallista.

Harmaahylje eli halli

MMM:n esityksen mukaan harmaahylkeen pyyntikiintiö pidettäisiin 1050 yksilössä, minkä lisäksi Ahvenanmaan alueella on oma 450 hallin kiintiönsä. Koko Suomen (mukaan lukien Ahvenanmaa) hallin laskentakanta on noin 9600 yksilöä, ja Suomen metsästysalueen (pois lukien Ahvenanmaa) harmaahylkeen laskentakanta – jota lausunnolla oleva esitys koskee – on arviolta alle 5000 yksilöä. Tästä esitetty kiintiö on yli 20 prosenttia.

Suomella on vastuu Suomen alueen hallikannasta ja sen suotuisasta suojelun tasosta. Esitetty hallin pyyntikiintiö ja sen perustelumiestio lähtee koko Itämeren hallikannasta eikä Suomen alueen laskentamäärästä kuten pitäisi. Suomen alueella, mukaan lukien Ahvenanmaa, hallin laskentakanta ei ole kasvanut vuoden 2006 jälkeen eli yli kymmeneen vuoteen.

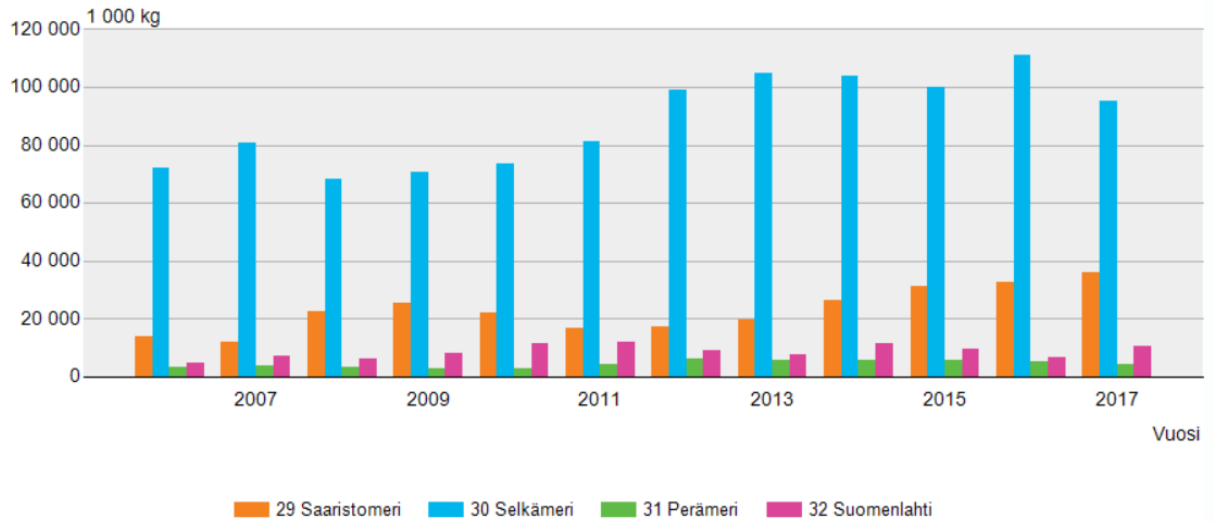
WWF on toistuvasti esittänyt, että 1050 yksilön pyyntikiintiö on aivan liian suuri Suomen metsästysalueen hallikantaan nähden, ja voi johtaa toteutuessaan harmaahylkeen suotuisan suojelun tason vaarantumiseen Suomessa. Tältä on vältytty vain, koska ylisuuresta kiintiöstä huolimatta toteutunut saalismäärä on jäänyt huomattavasti pienemmäksi, ja koska muut Itämeren maat ovat noudattaneet maltillista pyyntipolitiikkaa.

Hallisaalis on ollut viime vuosina alle 20 prosenttia kiintiöstä; kuluvana metsästysvuonna 2017-2018 (tilanne kesäkuun lopussa) hallisaalis on ollut vain 185 yksilöä. Vaikka hallin metsästyskiintiö on pysynyt jo kymmenen vuotta samana (1050 yksilöä vuodessa Suomen metsästysalueella), ovat hallisaalis ja kiintiön toteutumisprosentti pienentyneet. Tämä saattaakin olla merkki siitä, että alueen todellinen hallikanta on jopa pienentynyt tällä jaksolla.

Huomion arvoista on myös, että alkaen vuodesta 2006, jolloin Suomen merialueen hallikanta saavutti nykyisen tasonsa, on kaikkien merialueittemme ammattikalastuksen kokonaissaalis kasvanut (Kuva 3), ja hylkeen vahingoittamaksi raportoitu kalan arvo on vähentynyt (Kuva 4).

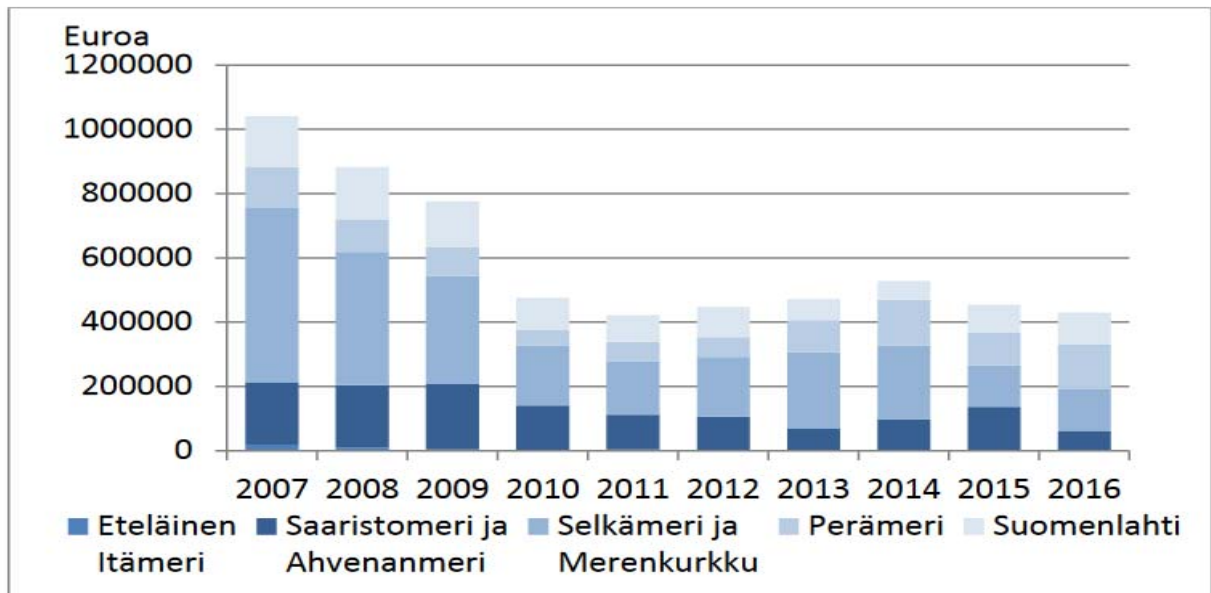

Saaliit merialueen kaupallisessa kalastuksessa muuttujina Kuukausi, ICES-alue, Pyydysryhmä, Laji ja Vuosi

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Kaupallinen kalastus merellä

Kuva 3. Ammattikalastuksen kokonaiscalansaalis Suomen merialueilla vuosina 2006–2017. Lähde: LUKE, ammattikalastus merellä - tilasto, LUKE tilastotietokanta.

Kuva 4. Hylkeiden vahingoittamaksi raportoidun kalan arvo merialueittain kalastajille maksettujen keskihintojen mukaan arvioituna vuosina 2007–2016 vuoden 2016 hintatasossa. Lähde: Söderkultalahti, P. 2017: Hylkeiden kaupalliselle kalastukselle aiheuttamat saalisvahingot 2016. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 82/2017. Luonnonvarakeskus, Helsinki.

Esityksen taustamuistiossa todetaan, että ehdotetun suuruinen kiintiö ”ei edes täysimääräisesti toteutuessaan heikennä kannan tilaa”. WWF on tästä täysin eri mieltä. Esitys rikkoo WWF:n mielestä metsästyslakiin kirjattua kestävän metsästyksen periaatetta, koska pyynnin kestävyys on nimenomaan riippuvainen kiintiön toteutumisprosentista. Kiintiön toteutuminen merkitsisi harmaahylkeen nopeaa taantumista Suomen metsästysalueella, kun jo nykyinen toteutunut pyynti on johtanut harmaahyljekannan kasvun pysähtymiseen kymmeneksi vuodeksi. Erityisesti Suomenlahden kiintiön pitäminen 144 hallissa on alueen kantaan nähden liian suuri, varsinkin kun alueellisen kiintiön toteuma on ollut selvästi suurin (yli 60 %) juuri Suomenlahdella.

WWF esittääkin, että maa- ja metsätalousministeriö asettaa harmaahylkeen pyyntikiintiön Suomen metsästysalueen kantaan nähden kestäväälle tasolle eli noin 300 yksilöön. Tämän kokoinen kiintiö mahdollistaa viime vuosina toteutuneen suuruisen verotuksen.

Euroopanmajava

Maa- ja metsätalousministeriö esittää euroopanmajavan suurimman sallitun saalismäärän pitämistä 350 yksilössä edellisen vuoden tapaan. Euroopanmajavan kannanhoidon tavoitteena on oltava kannan vahvistuminen ja levittäytyminen uusille alueille, ja toisaalta sen kanssa kilpailevan, meillä vieraslajina esiintyvän kanadanmajavan, vähentäminen.

Vaikka Satakunnan ja sen naapurialueiden kanta ollut pyynnistä huolimatta hienoisessa kasvussa ja myös levittäytynyt hitaasti uusille alueille, **WWF pitää 350 pyyntilupaa (= noin 9 % alueen arvioidusta kannasta) tavoitteisiin nähden tarpeettoman suurena määränä.** Samaan aikaan kanadanmajavan pyyntiä tulisi tehostaa euroopanmajavan levittäytymisen edistämiseksi, kuten asetuksen taustamuistiossa hyvin todetaankin.

Jari Luukkonen
suojelujohtaja, WWF Suomi

Petteri Tolvanen
ohjelmapäällikkö, WWF Suomi